

**3.B.2 Energiemanagement
Programma
&
4.A.2 Kwaliteitsmanagementplan**

Inhoud

INLEIDING	3
NORMEN EN WAARDEN.....	3
OPZET VAN HET ENERGIEMANAGEMENT PROGRAMMA.....	4
RICHTLIJNEN VOLGENS DE EN 16001	5
EISEN VANUIT DE PRESTATIELADDER.....	5
ACTUALISERING ENERGIEMANAGEMENT PROGRAMMA	5
CO ₂ -TEAM OVERLEG	5
<i>Planning CO₂-team overleg Q1/Q2 2012.....</i>	6
<i>Agenda CO₂-team overleg .....</i>	6
COMMUNICATIE	6
DOCUMENTATIE EN DOCUMENTBEHEER	6
PLAN	7
ANALYSE VAN HET ENERGIEVERBRUIK.....	7
CO ₂ -CONVERSIEFACTOREN	7
ANALYSE VAN REDUCTIEKANSEN	7
VASTSTELLEN VAN REDUCTIEDOELSTELLINGEN.....	8
DO.....	9
BEPALEN VAN DE REDUCTIEMAATREGELLEN	9
UITVOEREN VAN DE REDUCTIEMAATREGELLEN	9
TRAJECT.....	9
CHECK	10
METEN - HUIDIG ENERGIEVERBRUIK VASTSTELLEN	10
EVALUEREN – EFFECTIVITEIT EN CORRIGERENDE MAATREGELLEN	10
INTERNE AUDIT	10
<i>Planning 2012.....</i>	10
ACT.....	11
STRUCTURELE MAATREGELLEN	11
CORRECTIEVE MAATREGELLEN	11
BIJLAGE I: STROOMSCHEMA ENERGIEMANAGEMENTPROGRAMMA	12
BIJLAGE II: TRAJECTDOSSIER REDUCTIEMAATREGEL.....	13

Inrichting energiemanagementprogramma en kwaliteitsmanagementplan

---

Inleiding

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) betekent voor Jade Beheer B.V. duurzaam ondernemen. Jade Beheer B.V. bestaat uit twee werkmaatschappijen: Outdoor Furniture Nederland (OFN) en Outdoor Furniture Services (OFS). Onder directie en medewerkers bestaat de intrinsieke motivatie om iets te betekenen voor de maatschappij op een verantwoorde wijze. Jade Beheer B.V. streeft naar de perfecte balans tussen de drie pijlers voor MVO: People, Planet en Profit. Door de markt waarin Jade Beheer B.V. opereert, is duurzaamheid al geruime tijd een essentieel criterium in de bedrijfsvoering. Jade Beheer B.V. realiseert zich dat maatschappelijke verantwoordelijkheid bij jezelf begint. De keuze om verantwoord duurzaam te ondernemen is dan ook snel gemaakt voor Jade Beheer B.V.

Om de doelstellingen van Jade Beheer B.V. op het gebied van CO₂-reductie te realiseren en te verduurzamen is het noodzakelijk om een managementprogramma in te richten waardoor continuïteit gewaarborgd kan worden. Het doel om in 2020 klimaatneutraal te kunnen opereren vraagt om samenwerking met en in de keten. Voordat Jade Beheer B.V. zover is, en voordat de aandacht naar de keten uit gaat, streeft Jade Beheer B.V. naar een praktisch werkend energiemangementprogramma. Een programma dat aansluit bij de huidige ISO 9001 en ISO 14001 certificaten, die OFN onlangs behaald heeft, en een programma dat medewerkers inhoudelijk ondersteund en motiveert om daadwerkelijk de doelstellingen te bereiken.

Om de gestelde doelen ten aanzien van het energiebeleid succesvol te vervullen is de algemeen directeur van Jade Beheer B.V. belast met de eindverantwoordelijkheid van het opstellen van CO₂-beleid. Uitvoerende verantwoordelijkheid ligt bij de CO₂-coördinator.

Normen en waarden

Als onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen begrijpt en respecteert Jade Beheer B.V. de fundamentele waarden die daaraan gekoppeld zijn: eerlijk zaken doen, behoorlijk bestuur, recept voor de rechtsorde en respect voor zowel mensen als milieu.

Om als organisatie maatschappelijk verantwoord te kunnen ondernemen realiseert Jade Beheer B.V. zich dat dit moet leven onder de medewerkers en gebruikers van de producten. De intrinsieke motivatie van de medewerkers om hier aan bij te dragen probeert Jade Beheer B.V. dan ook op allerlei manieren te stimuleren. Samen werken aan duurzaamheid is wat Jade Beheer B.V. dan ook voor ogen heeft.

Kwaliteitsmanagement plan

Het kwaliteitsmanagementplan zorgt ervoor dat de emissie-inventaris op een zo accuraat mogelijke wijze kan worden gerapporteerd met als resultaat dat men continue en systematisch streeft naar verbetering van de data die als input wordt gebruikt voor het opstellen en uitwerken van de emissie-inventaris. Daartoe heeft Jade Beheer het energiemangementprogramma ingericht, waarin onder andere procedures zijn vast gesteld ten aanzien van het vaststellen en handhaven van de emissie-informatie. Doel van het energiemangementprogramma is zorgen voor consistentie met het beoogde gebruik van de emissie-inventaris en waarborgen van de emissie-inventaris. In de volgende hoofdstukken de toelichting van de verschillende fasen in het energiemangementprogramma.

Opzet van het Energiemanagement programma

Deze rapportage is opgesteld volgens de Europese Norm EN 16001. In deze norm worden richtlijnen beschreven om een energiemanagement programma op te stellen. Deze norm heeft als doel organisaties een ondersteunend document te bieden bij het opstellen van systemen en processen om tot energie reductie te komen.

Richtlijnen volgens de EN 16001

De norm EN 16001 is gebaseerd op de Deming Cyclus. Een algemeen bekend model voor continue verbetering van een organisatie. De Deming Cyclus (ook wel PDCA cyclus genoemd) bevat de volgende herhalende stappen: Plan, Do, Check, Act.

- Plan: De verandering vooruit plannen, proberen om te voorspellen en analyseren wat de resultaten zullen zijn.
- Do: Het plan uitvoeren in kleine stapjes onder gecontroleerde omstandigheden
- Check: Bestuderen of het verwachte doel behaald is.
- Act: Evalueren van het resultaat en actie nemen om het gevolgde traject te standaardiseren of te verbeteren.

Verderop in dit document zijn bovenstaande stappen toegelicht. In bijlage I is het stroomschema te vinden dat schematisch weergeeft hoe de cyclus eruit ziet.

Eisen vanuit de prestatieladder

Om het CO₂-bewust certificaat te kunnen halen en behouden is er vanuit de CO₂-prestatieladder een aantal eisen gesteld met betrekking tot het realiseren van CO₂-reductie (invalshoek B):

- Het opstellen van een reductieprogramma waarin:
  - De reductiedoelstellingen worden uitgedrukt in procenten ten opzichte van het referentiejaar 2010
  - Omschreven wordt dat Jade Beheer B.V. de doelstelling heeft om groene stroom of alternatieve brandstof toe te passen.
  - De energie- en reductiedoelstelling is gedocumenteerd, geïmplementeerd en gecommuniceerd met de medewerkers.
- Het opstellen van een energiemanagementprogramma:
  - Dat volgens richtlijnen uit de EN 16001 wordt opgesteld
  - Intern en extern wordt gecommuniceerd (onder andere via een apart ingerichte pagina op de website)
  - Het opstellen van een actuele energie audit van het bedrijf.
  - Het management is bekend met het energiemanagementprogramma, het communicatieplan, het budget, de emissie-inventaris en de reductiedoelstellingen en heeft deze ter kennisneming ondertekend.

Actualisering energiemanagement programma

Om ervoor te zorgen dat het energiemanagementprogramma actueel is en blijft zal de directie van Jade Beheer B.V. deze halfjaarlijks beoordelen of deze nog geschikt, actueel en doeltreffend is.

CO₂-team overleg

Voor het CO₂-beleid is in het kader van de CO₂-prestatieladder dit energiemanagementprogramma ingesteld. Om borging van dit beleid te garanderen is een het CO₂-team overleg in het leven

geroepen. Aan dit maandelijks overleg nemen deel: David Baars, Wendeline Vermeulen, Michiel Visser. Op routeerbasis zullen daarbij worden betrokken: administratief functionaris, inkoop functionaris, productief functionaris, communicatief functionaris en personeels functionaris.

Planning CO₂-team overleg Q1/Q2 2012

Datum	Deelnemers	Doel
Januari 2012	David Baars, Wendeline Vermeulen, Michiel Visser	Interne audit en voorbereiding externe audit
April 2012	David Baars, Wendeline Vermeulen, Michiel Visser	
Juli 2012	David Baars, Wendeline Vermeulen, Michiel Visser	
September 2012	David Baars, Wendeline Vermeulen, Michiel Visser	

Agenda CO₂-team overleg

Afhankelijk van het onderwerp dat besproken wordt tijdens het CO₂-team overleg komen in ieder geval de volgende onderwerpen tijdens de vergadering aan de orde:

- Monitoring uitstoot
- Voortgang reductiedoelstellingen
- Voortgang plan van aanpak (reductiemaatregelen)
- Communicatie intern
- Communicatie extern

Communicatie

Om het energiemangementprogramma, inclusief de daaruit voortvloeiende reductiemaatregelen, effectief te laten zijn is communicatie van essentieel belang. De wijze waarop en de middelen waarmee Jade Beheer B.V. intern en extern communiceert is vastgelegd in het communicatieplan.

Betrokkenheid vanuit de medewerkers is van essentieel belang om te slagen in het behalen van de reductiedoelstellingen, dat realiseert Jade Beheer B.V. zich maar al te goed. Bewust maken en bewust zijn van maatregelen ten aanzien van CO₂-reductie vormen dan ook een belangrijk aspect in de communicatie van Jade Beheer B.V. inzake de reductiedoelstellingen. Medewerkers worden gestimuleerd mee te werken aan de reductiedoelstellingen onder andere door de mogelijkheid te bieden hen te laten komen met ideeën om de CO₂-uitstoot verder te reduceren. Het kan hier zowel gaan om kansen voor persoonlijke bijdrage als optimalisaties binnen het bedrijf.

Documentatie en documentbeheer

Documenten die voortvloeien uit het energiemangementprogramma worden digitaal bewaard. In ieder geval wordt vastgelegd in het trajectdossier welke maatregelen worden genomen en de bijbehorende informatie zoals vastgesteld in bijlage II. De aangewezen verantwoordelijke persoon zorgt ervoor dat voor de betreffende maatregel de zaken worden vastgelegd. De uitvoerende verantwoordelijke houdt in de gaten dat het trajectdossier regelmatig wordt bijgewerkt.

Plan

De eerste fase in het energiemangementprogramma is de analyse-fase 'Plan'. Deze fase bestaat uit het vaststellen van de 'Organizational Boundary', de 'scope' en het inventariseren van de verbruikgegevens. Op basis daarvan kan het energieverbruik worden geanalyseerd.

Het rapporteren van het energieverbruik gebeurt, volgens de eisen van de CO₂-prestatieladder, conform de ISO 14064-1 en het GHG protocol. Dit heeft tot gevolg dat de energieverbruikers onderverdeeld worden in 3 scopes:

- **Scope I** omvat de directe emissies die onder het beheer vallen en worden gecontroleerd door de organisatie. Voorbeelden hiervan zijn de verbranding van brandstoffen in vaste machines, het zakelijk vervoer in voertuigen die eigendom zijn van de rapporterende organisatie en de emissies van koelapparatuur en klimaatinstallaties;
- **Scope II** omvat de indirecte emissies door opwekking van gekochte elektriciteit, stroom of warmte;
- **Scope III** omvat de andere indirecte emissies van bronnen als woon/werk verkeer, productie van aangekochte materialen en uitbestede werkzaamheden zoals goederenvervoer.

Inventarisatie energieverbruik

Verantwoordelijke voor het halfjaarlijks inventariseren van de verbruikgegevens is Wendeline Vermeulen bij OFN en Michiel de Visser bij OFS.

Jade Beheer B.V. is gevestigd te Buren en Andelst en verbruikt daar op de volgende manieren energie:

- Energieverbruik: elektriciteit en gas in kWh.
- Brandstofverbruik wagenpark in liters brandstof.

De gegevens worden door David Baars verwerkt en geanalyseerd in een emissie-inventaris.

CO₂-conversiefactoren

Halfjaarlijks worden bovengenoemde gegevens gekwantificeerd en vastgelegd in de emissie-inventaris aan de hand van CO₂-conversiefactoren. Deze conversiefactoren zijn afkomstig uit het CO₂-prestatieladder handboek van 23 juni 2011. Deze conversiefactoren worden gebruikt voor de kwantificering van de emissiebronnen. Met name voor scope III geldt dat er geen CO₂-conversiefactoren zijn opgenomen in het handboek. In de analyses voor de scope III emissies is herkomst en geschiktheid van de gekozen conversiefactoren onderbouwd.

Op basis van de gekwantificeerde emissiebronnen kunnen trends worden geanalyseerd met als doel gericht actie kunnen ondernemen bij het vaststellen en handhaven van de reductie van de CO₂-uitstoot.

Analyse van reductiekansen

Aangezien Jade Beheer B.V. voornamelijk CO₂-uitstoot heeft middels energieverbruik en het wagenpark, aangezien er sprake is van een kantoorhoudende organisatie, zullen de reductiekansen vooral in deze twee typen uitstoot gezocht moeten worden. Dit betekent dat elke energie-reductiekans een bijdrage kan leveren. Uiteraard betekent dit niet dat iedere reductiekans klakkeloos wordt doorgevoerd, een afweging tussen kosten, baten en haalbaarheid moet leiden tot de optimale balans en een verbetering in de situatie. Energie reductiekansen kunnen door iedereen binnen Jade

Beheer B.V. worden aandragen. Energiereductie kansen worden geregistreerd in een kansenregister wat wordt beheerd door de operationeel verantwoordelijk van Jade Beheer B.V., te weten David Baars. Deze persoon is verantwoordelijk voor het motiveren, inspireren en ondersteunen van de verantwoordelijke personen binnen OFN B.V. (Wendeline Vermeulen) en OFS B.V. (Michiel de Visser).

Vaststellen van reductiedoelstellingen

Reductiekansen leiden tot reductiedoelstellingen, dat is uitgangspunt van het energiemanagementprogramma. Per reductiekans kan worden aangegeven wat de verwachte daadwerkelijke reductie is. In de directie zal worden vastgesteld welke reductiekansen worden opgepakt, mede met het oog op de balans tussen kosten, baten en haalbaarheid. Hieraan zullen de reductiedoelstellingen worden gekoppeld.

Do

In de tweede fase, de 'Do'-fase is het van belang dat de plannen ten aanzien van de reductiedoelstellingen in de praktijk worden gebracht. De doelstellingen worden vertaald in maatregelen die intern gecommuniceerd dienen te worden.

Bepalen van de reductiemaatregelen

Om de bepaalde reductiedoelstellingen te behalen zullen er binnen Jade Beheer B.V. maatregelen getroffen moeten worden. Afhankelijk van de vastgestelde doelstellingen zullen passende maatregelen getroffen worden om het doel te halen.

Uitvoeren van de reductiemaatregelen

Het besluit om de reductiemaatregelen uit te voeren wordt genomen door de directie in het directieoverleg. De genomen besluiten worden genotuleerd en gedocumenteerd. Per maatregel wordt een verantwoordelijk persoon aangewezen. Deze persoon begeleidt de uitvoering en zorgt voor een actieve betrekking van de medewerkers binnen Jade Beheer B.V.. Betrokkenheid vanuit de werkvloer is belangrijk voor de kans van slagen van de gekozen maatregel ten opzichte van de reductiedoelstelling.

Traject

Voor de uitvoering van een maatregel is een vast traject dat gevolgd wordt. Per maatregel wordt een aantal zaken vastgelegd, zie ook bijlage II:

- Startdatum uitvoering
- Verwachte einddatum
- Verantwoordelijke persoon
- Betrokken personen
- Aanpak
- Activiteiten
- Planning
- Hulpmiddelen
- Kosten

Wanneer tijdens de uitvoering blijkt dat de aanpak aangepast moet worden zal dit in overleg met de verantwoordelijke worden bepaald, hiervan wordt de directie op de hoogte gesteld.

Check

Na uitvoering is het zaak om te meten en te evalueren of de gekozen maatregel effect heeft met het oog op de reductiedoelstelling. Dit wordt gedaan in de derde fase, de 'Check'-fase. In het geval dat er afwijkingen zijn geconstateerd, dient te worden geïnventariseerd waar deze afwijking door veroorzaakt wordt en wat gedaan kan worden om alsnog tot het gewenste resultaat te komen.

Metten - Huidig energieverbruik vaststellen

Vanaf 1 september 2011 meet Jade Beheer B.V. haar energieverbruik en bijbehorende CO₂-uitstoot elk half jaar (Q1/Q2 en Q3/Q4) en rapporteert hier over. Het analyseren van het verbruik zal plaatsvinden in het eerste en derde kwartaal van ieder jaar over het voorafgaande halfjaar (van jan-jun / jul-dec). Het energieverbruik wordt bepaald volgens de verstrekte gegevens van de energieleverancier en eigen administratie (zoals facturen en jaaropgaven).

Jade Beheer B.V. zal op 2 gebieden het verbruik bepalen:

- Totaal elektriciteitsverbruik Jade Beheer B.V.
- Totaal verbruik wagenpark Jade Beheer B.V.

Evalueren – Effectiviteit en corrigerende maatregelen

De rapportage van de meetgegevens wordt in deze fase aangevuld met evaluaties ten opzichte van de voortgang. De voortgang wordt bepaald door de reductiedoelstellingen te vergelijken met het meest recente cijfermateriaal. Indien blijkt dat de reductiedoelstelling niet gehaald is, zal gekeken worden naar de mogelijke oorzaken en alternatieve maatregelen. Oorzaken kunnen onder andere veranderingen in omzet en aantal medewerkers zijn.

In het geval dat genomen maatregelen niet resulteren in de verwachte reductie en er daarmee geen sprake is van een effectieve maatregel, zal gekeken worden naar corrigerende maatregelen zodat in de toekomst de voorgenomen reductie wel behaald kan worden.

Voortgang ten aanzien van de maatregelen worden vastgelegd in het trajectdossier bij de betreffende maatregel.

Interne Audit

Binnen OFN B.V. wordt jaarlijks een interne audit uitgevoerd voor zowel de ISO 9001 en de ISO 14001. Middels de systematiek voor deze interne audit zal de operationeel verantwoordelijke voor de CO₂-prestatieladder, ook zorg dragen voor de halfjaarlijkse interne audit ten aanzien van de CO₂-prestatieladder. Tijdens interne audits wordt gecontroleerd:

- of de emissie-inventaris kan worden geverifieerd, door middel van volledigheid, betrouwbaarheid, actualiteit, eenduidigheid en terugvindbaarheid van aangeleverde verbruiksgegevens;
- of de juiste conversiefactoren zijn gebruikt;
- of de emissie-inventaris voldoet aan de eisen van de ISO 14064-1;
- of het energiemangementprogramma in praktijk wordt gebracht en of bijbehorende documenten nog up-to-date zijn;
- of het operationele energiemangementprogramma aan de eisen van CO₂-prestatieladder voldoet.

Planning 2012

Zie Audit planning (2.18.1.F1)

Act

De laatste fase van de PDCA-cyclus is de 'Act'-fase. De interne audit uit de vorige fase geeft input voor de continue verbetercyclus. In de interne audit is zowel gekeken naar het energiemanagementprogramma als de voortgang in de reductiedoelstellingen. In de 'Act'-fase is het zaak om de voorgenomen maatregelen in praktijk te brengen.

Structurele maatregelen

De volgende structurele acties dienen te worden uitgevoerd in het kader van dit energie- en emissie-managementsysteem:

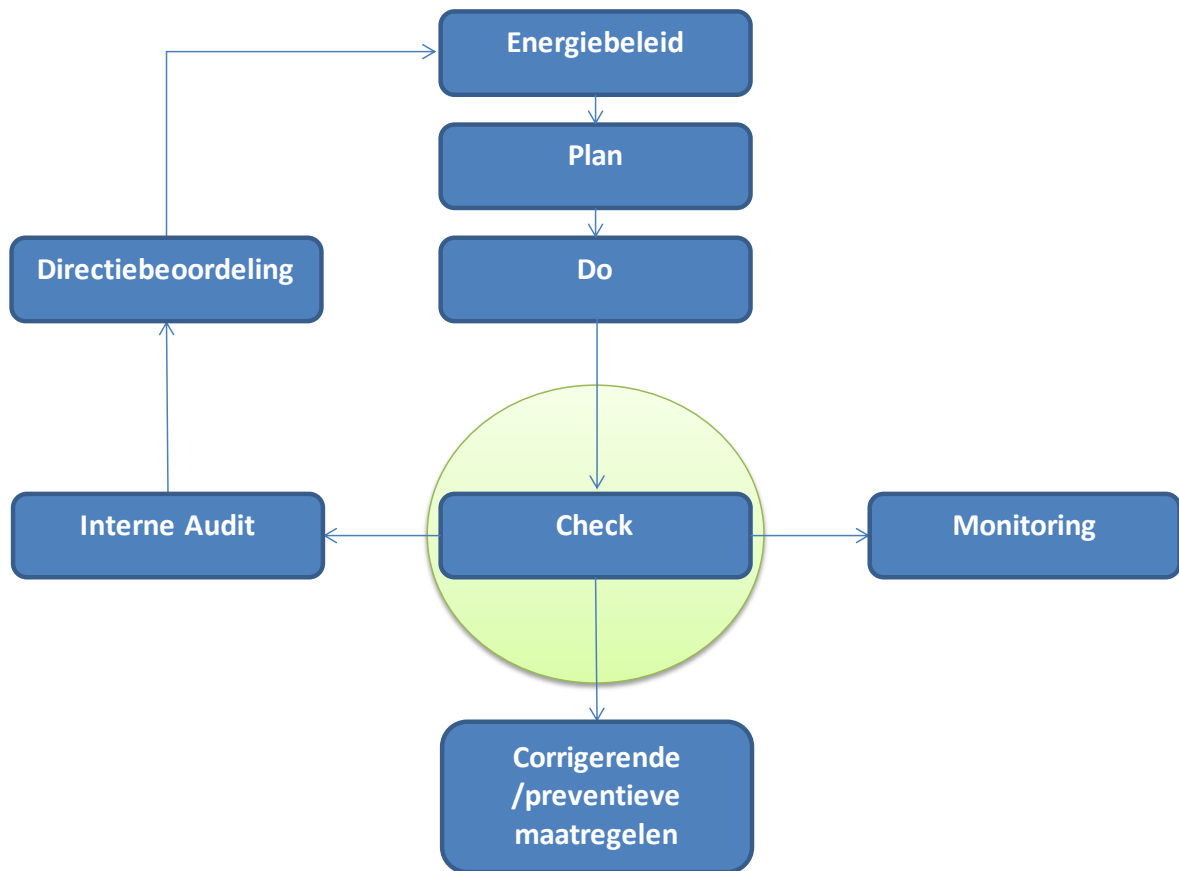
- structureel inventariseren van data en het opstellen van de emissie inventaris (halfjaarlijks);
- genereren van data van het energieverbruik, opstellen energie audit verslag (halfjaarlijks);
- structureel rapporteren over de stand van zaken ten opzichte van de CO₂-reductie doelstelling (2x per jaar).

Correctieve maatregelen

In het geval dat blijkt dat de in de CO₂-reductie doelstelling omschreven doelstelling in gevaar komt dienen de volgende acties te worden overwogen:

- Evaluatie van de CO₂-reductie doelstelling, is deze realistisch;
- Heroverwegen kansen tot energie- en dus CO₂-reductie zoals opgesteld in het reductiemaatregelenregister;
- Bespreken van relevante aspecten in managementoverleg tussen eerder genoemde verantwoordelijken.

Bijlage I: stroomschema energiemangementprogramma

Bijlage II: trajectdossier reductiemaatregel

Traject	Maatregel 1	Maatregel 2	Maatregel 3
• Startdatum uitvoering			
• Verwachte einddatum			
• Verantwoordelijke persoon			
• Betrokken personen			
• Aanpak			
• Activiteiten			
• Planning			
• Hulpmiddelen			
• Kosten			